

PSIHOLOGIE EDUCAȚIONALĂ

EDUCAȚIA COMPETENȚELOR SOCIALE ALE STUDENȚILOR – OBIECTIV AL UNIVERSITĂȚII CONTEMPORANE

CULTIVATING SOCIAL COMPETENCIES IN STUDENTS – THE OBJECTIVE OF MODERN UNIVERSITIES

CZU: 37.015.3:378.035

DOI: 10.46728/pspj.2023.v42.i1.p19-27

Natalia MUSIENCO

asistent univ., drd., Universitatea Liberă Internațională din Moldova

<https://orcid.org/0000-0001-8332-6425>

Rezumat

Importanța dezvoltării competențelor sociale în instituțiile educaționale angajate în activități inovatoare constă în faptul că o persoană este principala resursă intelectuală care oferă valoare produselor create, astfel devenind baza dezvoltării și inovării.

*În acest articol sunt prezentate rezultatele unui studiu descriptiv, căpătate prin aplicarea metodologiei cvasi-experimentale, ca formă de intervenție asupra studenților de la ULIM, în vederea dezvoltării competențelor sociale în cadrul formării profesionale. Rezultatele obținute arată parcursul dezvoltării competențelor sociale la **25 de studenți** din **anul 1** de studii până la finalul **anului 3**. Rezultatele de la test-retest au înregistrat o creștere a mediilor pentru competența de autoexprimare în comunicare, o armonizare a evaluării propriilor competențe sociale, s-a armonizat capacitatea studenților de apreciere obiectivă, fiind înlăturate supraevaluările, dar și prin dezvoltarea **competențelor sociale** (CS), a crescut nivelul de adaptabilitate și evaluarea subiectivă a calității vieții.*

Cuvinte-cheie: competențe sociale (CS), calitate a vieții, adaptabilitate, educație universitară.

Abstract

The importance of developing social skills in educational institutions engaged in innovative activities lies in the fact that a person is the main intellectual resource that provides value to the products created, thus becoming the basis of development and innovation.

This article presents the results of a descriptive study, obtained by applying the quasi-experimental methodology, as a form of intervention on ULIM students, in order to develop social skills within professional trainings. The obtained results show the development path of social skills in 25 students from year 1 to the end of year 3 of study. The results from the test-retest showed an increase in the averages for the competence of self-expression in communication, a harmonization of the assessment of one's own social skills, harmonized the students' capacity for objective assessment, overestimations being removed, but also through the development of social skills, the level of adaptability and subjective assessment of the quality of life increased.

Keywords: social skills, quality of life, adaptability, university education.

Introducere. În prezent solicitările înaintate față de candidații pentru ocuparea posturilor de muncă se îndreaptă nu doar spre deținerea competențelor specifice (cunoștințe și abilități profesionale), dar și deținerea competențelor sociale (CS) care asigură o performanță profesională individuală, dar și contribuie la dezvoltarea capacității instituționale. În acest context competența înseamnă capacitatea și dorința unei persoane de a fi cât mai eficient posibil într-un anumit tip de activitate și în cadrul unei organizații [2]. Universitățile de prestigiu din lume s-au reorientat spre organizarea platformelor educaționale în vederea formării unui specialist care deține atât competențe profesionale cât și sociale, acest aspect fiind important pentru fiecare parte implicată: studentul obține un spectru larg de competențe esențiale atât pentru activitatea profesională cât și pentru cea personală, universitatea devine concurențială pe piața serviciilor educaționale iar potențialii angajatori au acces la specialiști de înaltă calificare și capabili să contribuie la dezvoltarea mediului de producere.

Astfel, CS este considerată a fi un sistem complex de cunoaștere, motive, abilități, tradiții și experiență sociale. Argyle afirmă că prin CS este definită deținerea de deprinderi și abilități care permit realizarea în relațiile sociale [1]. Trower și colab. susțin că CS reprezintă deținerea abilităților comportamentale sociale – o persoană competentă din punct de vedere social este capabilă să-și utilizeze eficient nu doar abilitățile personale, dar și condițiile de mediu. [6].

Având în vedere complexitatea interacțiunilor sociale, CS este produsul unei game largi de abilități cognitive și comportamentale, procese emoționale, conștientizare socială și valori personale și culturale materializate în relațiile interpersonale. Orpinas and Home au definit

CS drept un complex de cunoștințe și abilități adecvate vârstei unei persoane pentru funcționarea eficientă în mediul social particular [5].

CS conțin în sine un șir de abilități, care de majoritatea autorilor sunt clasificate în: cognitive, emoționale și de interacțiune. Astfel, C. Canney și A. Byrne clasifică abilitățile sociale în funcție de zonele de exprimare a acestora:

- abilități de bază – elemente de comunicare eficientă: contactul vizual, păstrarea unui spațiu personal adecvat, gesturi, mimica;
- abilități de interacțiune – abilități de rezolvare a conflictelor, de a fi respectuos, de a iniția și finaliza o conversație;
- abilitățile emoționale, necesare pentru conștientizarea personală și a celorlalți - abilități de a recunoaște sentimentele celorlalți, empatia, înțelegerea limbajului corpului;
- abilitățile cognitive – necesare în situații mai complexe de interacțiune socială (percepție socială, autoobservare, înțelegere a normelor sociale și alegerea unui comportament adecvat în diferite situații) [3].

Dezvoltarea CS este un proces continuu, care are loc pe tot parcursul vieții, astfel dobândindu-se competențe specifice necesare într-o anumită perioadă a vieții. Goldstein A.P. a oferit o definiție succintă a formării competențelor: predarea planificată, sistematică a comportamentelor specifice necesare și dorite conștient de individ pentru a funcționa într-o manieră eficientă și satisfăcătoare, pe o perioadă extinsă de timp, într-o gamă largă de contexte interpersonale pozitive, negative și neutre [4].

În urma analizei diferitelor opinii privind definirea și conținutul CS am ajuns la o idee generalizată precum că: CS sunt caracteristici individuale (personale și comportamentale) formate pe parcursul vieții

(sub influența circumstanțelor sociale) și care pot fi clasificate în:

- competențe social-cognitive – de percepție și cunoaștere de alții și de sine;
- competențe de comunicare;
- competențe de relaționare în cadrul grupului;
- competențe socio-emoționale.

Un alt concept care prezintă importanță pentru cercetarea noastră se referă la evaluarea subiectivă a *calității vieții*. Interpretarea conceptului de calitate a vieții s-a schimbat de-a lungul timpului. La început, calitatea vieții reprezenta mai mult manifestarea problemelor de mediu (de protecție a mediului, sănătate umană și efecte ale urbanizării), ulterior această expresie a primit o interpretare vastă, incluzând întregul complex de factori ai vieții sociale (capacitatea societală de a face față provocărilor din sferele materială, spirituală și culturală, inclusiv celor care implică sănătatea fizică și morală a populației, ameliorarea condițiilor de muncă, protecția mediului, îmbunătățirea calității bunurilor și serviciilor, alte probleme sociale).

În contextul evaluării subiective noțiunea de calitate a vieții capătă un conținut social-psihologic, ilustrat de funcțiile importante pe care le îndeplinește în viața omului. În primul rând, evaluarea calității vieții reflectă condițiile socio-economice, macro- și micro-mediul persoanei, dar nu se reduce la această funcție. În al doilea rând, servește drept unul dintre regulatorii socio-psihologici ai comportamentului persoane într-un mediu social, contribuind la formarea identității acesteia. În al treilea rând, este un criteriu valid pentru evaluarea proceselor de adaptare a oamenilor la condițiile socio-economice în permanentă schimbare [7]. Cercetarea prezentată în publicația de față valorifică interdependența dintre competențele sociale și evaluarea subiectivă a calității vieții, acestea prezentând și o condiție a

adaptării tinerilor la solicitările mediului social și academic.

Metodologie și metode de cercetare.

Pentru a vedea cum studiile universitare contribuie la dezvoltarea CS, modificând evaluarea subiectivă a calității vieții și, în final, contribuind la adaptarea studenților la solicitările academice și mediul social, am folosit metodologia *cvasi-experimentală*. Cvasi-experimentul vizează stabilirea unei relații cauzale între două variabile. Astfel, un *cvasi-experiment* este literalmente ca un experiment, doar că este independent de orice formă de activitate/implicare a cercetătorului. Baza clasificării *cvasi-experimentelor* este măsura în care cercetătorul poate controla impactul variabilei experimentale, adică poate interfera cu derularea reală a evenimentelor. Un *cvasi-experiment* păstrează condițiile reale și, în același timp, decurge fără de implicarea directă a experimentatorului, care doar „așteaptă” ca evenimentul să se producă de la sine [8], supunându-l observării și măsurărilor.

Scopul cercetării prezentate în lucrarea de față constă în a vedea cum educația universitară axată pe competențe și, în special, cu un accent puternic pe dezvoltarea CS va influența dinamica acestora, modificând totodată percepția subiectivă a calității vieții de către studenți și contribuind la adaptare.

Ipoteza de control: dinamica CS în cadrul învățământului superior și influența acestora asupra percepției subiective a calității vieții și adaptării este condiționată de orientarea conținuturilor curriculare și extracurriculare spre dezvoltarea abilităților „soft” și de aspectele calitativ-cantitative ale implicării studenților în viața universitară.

Participanții la cvasi-experiment. **25 de studenți** înmatriculați la anul 1 la specialitatea Psihologie în anul universitar 2016-2017. 5 băieți și 20 de fete, cu vârste

cuprinse între 18 și 26 de ani, vârsta medie - **19,8 ani**.

Instrumentele utilizate: pentru colectarea datelor test-retest am folosit următoarele chestionare: metode de evaluare a CS (Chestionarul de determinare a nivelului de dezvoltare a CS (Goldstein A.P.) și Chestionarul de diagnostic al competenței sociale în comunicare), metoda de evaluare subiectivă a calității vieții (Chestionarul de evaluare a satisfacției față de calitatea vieții al lui R.S. Elliot, adaptat de Н.Водопьянова), iar pentru a măsura nivelul de adaptare a studenților am folosit Chestionarului de adaptare la mediul studentesc și solicitările academice (Chestionarul AMSSA).

Parcursul de pregătire a specialiștilor (în cazul nostru viitorilor psihologi) conține un ansamblu de activități curriculare (unitățile de curs/modulele incluse în pla-

nul de învățământ cu finalități orientate spre dezvoltarea competențelor de cunoștințe și abilități, profesionale și transversale) care contribuie atât la formarea profesională a specialiștilor, cât și la dezvoltarea socială, dar și activitățile extracurriculare (conferințe, ateliere, workshop-uri, seminare, mese rotunde etc.) care au drept scop familiarizarea participanților cu un subiect aparte și dezvoltarea anumitor calități și capacități necesare atât pentru dezvoltarea profesională cât și pentru cea personală.

Rezultate și interpretare. Pentru început, în acest compartiment vom prezenta rezultatele test-retest care ilustrează nivelul CS al studenților implicați în cvasi-experiment, măsurate la începutul **anului 1** (a.î.2016-2017) și sfârșitul anului 3 de studii universitare de licență (a.î. 2020-2021).

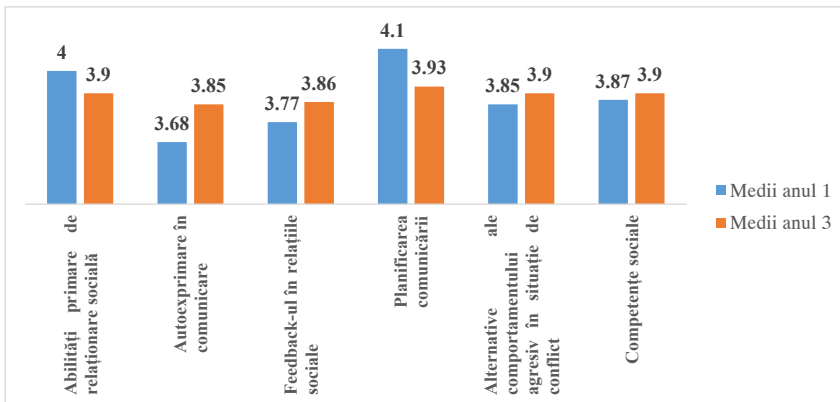

Fig. 1. Valori medii comparate test-retest a competențelor sociale ale studenților implicați în cvasi-experiment

Analizând mediile ilustrate în Figura 1, observăm cum s-au modificat rezultatele – evaluarea competențelor a devenit mai conștientă și obiectivă:

- înregistrăm o creștere a mediilor pentru autoexprimare în comunicare ($m_1=3.68$, $m_3=3.85$), feedback-ul în relațiile sociale ($m_1=3.77$, $m_3=3.86$), alterna-

tivele comportamentului agresiv în situații de conflict ($m_1=3.85$, $m_3=3.9$) cât și pentru variabila generală – competența socială ($m_1=3.87$, $m_3=3.9$), mediile se încadrează în nivelul înalt (normă) de evaluare;

- în cazul abilități primare de relaționare socială ($m_1=4$, $m_3=3.9$) și planificarea comunicării ($m_1=4.1$, $m_3=3.93$), deși se

constată o scădere a mediilor, nu relatăm o diminuare cantitativ-calitativă a competenței, ci o armonizare a evaluării propriilor competențe care la începutul studiilor au fost supraapreciate de către majoritatea studenților participanți la cvasi-experiment

- prin utilizarea testului Wilcoxon pentru eșantioane-perechi a fost identificată în măsurarea test-retest doar o diferență statistic semnificative, sporind autoexprimarea în comunicare ($z=2,242$, $p=0,025$), modificările pentru celelalte competențe ilustrând capacitatea studenților de autoevaluare adecvată, comparativ cu prima măsurare, care a stabilit medii mai puțin obiective.

Printr-o analiză individualizată am identificat că în măsurarea de la sfârșitul anului III nu mai găsim studenți cu nivel jos și foarte înalt de dezvoltare a CS, un

număr destul de mic de studenți au atins nivelul mediu (1-3 persoane), iar majoritatea demonstrează un nivel înalt în limitele normei stabilite de metodologia chestionarului. Astfel, evaluarea CS s-a armonizat prin capacitatea studenților de apreciere obiectivă, fiind înlăturate supraevaluările, dar și prin dezvoltarea CS, ilustrată de lipsa mediilor care prezintă nivelul jos și creșterea numărului de subiecți cu un nivel înalt de dezvoltare a CS.

Implicarea activă a studenților și interesul lor în vederea dezvoltării personale și profesionale pe de o parte, conținuturile activităților oferite, precum și personalitatea cadrului didactic, metodele de predare și tehnologiile educaționale axate pe competențe au contribuit la schimbarea parametrilor cantitativ-calitativi ai CS.

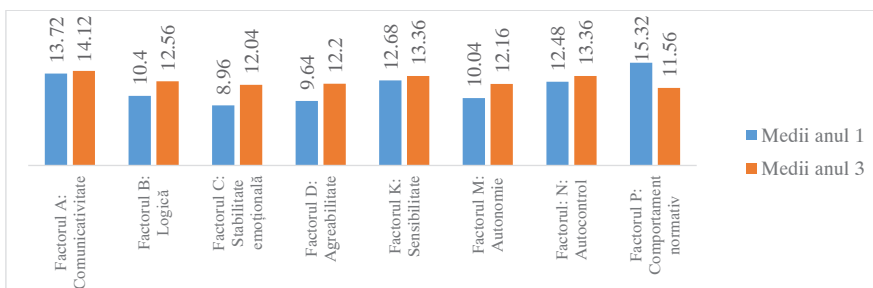

Fig. 2. Valorile medii comparate în test-retest a competențelor sociale în comunicare ale studenților implicați în cvasi-experiment

În figura 2 am prezentat rezultatele mediilor la anul 1 și la anul 3 pentru CS în comunicare. Observăm că la etapa retest rezultatele sunt mai înalte și se încadrează în intervalul de evaluare înalt, predominând caracteristicile pozitive ale CS în comunicare (sociabilitate, stabilitate emoțională, autonomie, capacitate de a fi agreabil etc.). De asemenea, figura 2 ilustrează că au scăzut mediile pentru comportamentul normativ (care, conform metodologiei, în valori mai joase ilustrează norma comportamentală), studenții devenind mai disciplinați,

dezvoltându-și capacitatea de a înțelege și accepta conștient limitele solicitate de normele și circumstanțele din exterior, dar și pe cea de setare a propriilor granițe relevante conjuncturii evenimentelor.

Compararea test-retest a identificat diferențe statistic semnificative pentru Factorii B, C, D, M, N, P (Tabelul 1)

Astfel, studenții au devenit mai deschiși și mai pozitiv orientați în procesul de comunicare, au dobândit abilități de gestionare a emoțiilor, de autocontrol și de autonomie în decizii.

Tabelul 1.

Compararea statistică a rezultatelor test-retest ale competențelor sociale în comunicare

Test Statistics ^a	Factorul B	Factorul C	Factorul D	Factorul M	Factorul N	Factorul P
Z	-3.625 ^b	-4.151 ^b	-4.174 ^b	-4.012 ^b	-2.128 ^b	-4.119 ^c
Asymp. Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.033	.000
a. Wilcoxon Signed Ranks Test						
b. Based on negative ranks.						
c. Based on positive ranks.						

Analiza rezultatelor, reflectate în tabelul, 1 a identificat schimbări importante: în măsurarea retest nici un student nu a dat dovadă de un nivel jos de dezvoltare a CS în comunicare, a crescut numărul celor cu predominanța caracteristicilor pozitive, dar rămâne neschimbat echilibrul CS în

comunicare – al capacității de a se manifesta diferit, dar autentic în dependență de circumstanțe și de starea interioară.

Următorul pas a constat în analiza nivelului aprecierii subiective a calității vieții de către studenți în măsurările test-retest. Rezultatele sunt ilustrate în Figura 3.

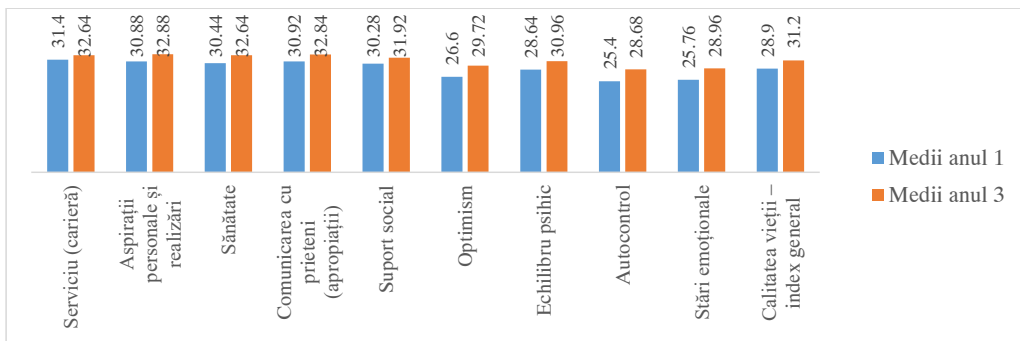

Fig. 3. Valori medii comparate la test-retest a evaluării subiective a calității vieții de studenții implicați în cvasi-experiment

Evaluarea subiectivă a calității vieții a suportat modificări pe parcursul studiilor universitare. Unele componente ale calității vieții sunt evaluate mai înalt, dar în același timp rămân încadrate în nivelul mediu: optimismul (m1=26.6, m3=29.72), echilibrul psihic (m1=28.64, m3=30.96), autocontrolul (m1=25.4, m3=28.68), stările emoționale (m1=25.76, m3=28.96). În același timp, pentru celelalte, și inclusiv pentru indicele general al calității vieții, mediile au crescut, ridicându-se la

nivel înalt de evaluare: serviciul /cariera (m1=31.4, m3=32.64), aspirațiile personale și realizările (m1=30.88, m3=32.88), sănătatea (m1=30.44, m3=32.64), comunicarea cu prietenii /apropiații (m1=30.92, m3=32.84), suportul social (m1=30.28, m3=31.92), calitatea vieții – indice general (m1=28.9, m3=31.2).

Compararea test-retest a identificat diferențe statistice semnificative pentru toate componentele calității vieții și indicele general (Tab. 2).

Tabelul 2.

Compararea statistică a rezultatelor test-retest ale evaluării subiective a calității vieții

Test Statistics ^a		
Retest-test	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
Serviciu (carieră)	-3.461 ^b	0.001
Aspirații personale și realizări	-3.191 ^b	0.001
Sănătate	-3.200 ^b	0.001
Comunicarea cu prieteni (apropiații)	-3.342 ^b	0.001
Suport social	-3.088 ^b	0.002
Optimism	-3.524 ^b	0.000
Echilibru psihic	-3.309 ^b	0.001
Autocontrol	-4.136 ^b	0.000
Stări emoționale	-3.833 ^b	0.000
Calitatea vieții – index general	-4.374 ^b	0.000
a. Wilcoxon Signed Ranks Test		
b. Based on negative ranks.		

Rezultatele căpătate după anul 3 ilustrează că nu mai sunt persoane care își evaluează jos nivelul calității vieții și considerabil s-a modificat numărul studenților care-l apreciază înalt.

În continuare vom analiza rezultatele test-retest privind adaptabilitatea studenților. Datele prezentate în figura 5 relevă diferențe la diferite nivele ale adaptării. Astfel adap-

țarea microsocioală, care era evaluată mediu de studenți în anul 1, s-a modificat pozitiv ($m_1=20.14$, $m_3=22.52$), aceleași rezultate fiind obținute și pentru adaptarea mezosocioală ($m_1=19.22$, $m_3=21.72$) și Q-adaptare (coeficientul general al adaptării) ($m_1=19.6$, $m_3=21.5$). Aprecierile pentru adaptarea macrosocioală au crescut ($m_1=19.43$, $m_3=20.36$), menținându-se la nivel mediu.

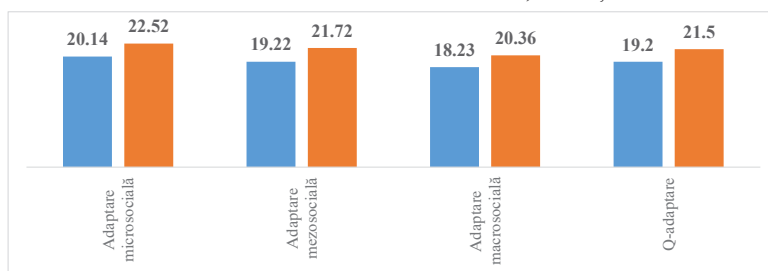

Fig. 4. Adaptabilitatea studenților implicați în cvasi-experiment – valori medii comparate test-retest

Analizând figura 4 observăm că a crescut considerabil nivelul adaptării microsocioale, care presupune o satisfacere a necesităților de identificare și formare profesională și de management al timpului personal. De asemenea s-a modificat de la nivel mediu la înalt adaptarea mezosocioală – satisfacerea necesităților de comunicare

cu diverse persoane: rude și prieteni, colegi, cadre didactice și potențiali angajatori. Adaptarea macrosocioală (care se modifică cel mai greu), ce presupune satisfacerea necesităților sociocomunicative, ecosocioale și socioeconomice s-a ridicat la un nou nivel calitativ. Ca urmare a sporit și indicele general de adaptare, ceea ce de-

notă un rezultat al implicării active și conștiente a studenților la activitățile propuse în cadrul cvasi-experimental.

Am recurs din nou la compararea re-

zultatelor, identificând diferențe statistic semnificative pentru toate componentele adaptabilității și coeficientul general – Q-adaptare (Tabelul 3).

Tabelul 3.

Compararea statistică a rezultatelor test-retest ale adaptării la mediul social și solicitările academice

Test Statistics ^a				
	Adaptare microsociala retest - test	Adaptare mezosociala retest - test	Adaptare macrosociala retest - test	Qadapt retest - test
Z	-4.202 ^b	-3.972 ^b	-2.249 ^b	-3.673 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)	.000	.000	.025	.000
a. Wilcoxon Signed Ranks Test				
b. Based on negative ranks.				

Grupul experimental din start nu a avut nivel foarte jos de adaptare. La anul 3 a dispărut nivelul jos de adaptare. Observăm că adaptabilitatea a crescut considerabil, îndeosebi prin adaptarea microsocială (100% respondenți – nivel foarte înalt de adaptare); adaptarea mezosocială (92% - nivel foarte înalt), adaptarea macrosocială (72% - nivel înalt și 28% - nivel foarte înalt) iar pentru coeficientul de adaptare găsim nivel foarte înalt (76%) și nivel înalt (24%).

Pentru verificarea rolului competențelor sociale în evaluarea subiectivă a calității vieții și adaptarea studenților la mediul social și solicitările academice am utilizat corelația statistică. În Fig. 5 sunt prezentate rezultatele cercetării corelaționale, prin care s-a demonstrat ipoteza despre raportul dintre CS și evaluarea subiectivă a calității vieții, ultima cu adaptabilitatea studenților, ilustrând rolul educației universitare în dezvoltarea abilităților „soft”.

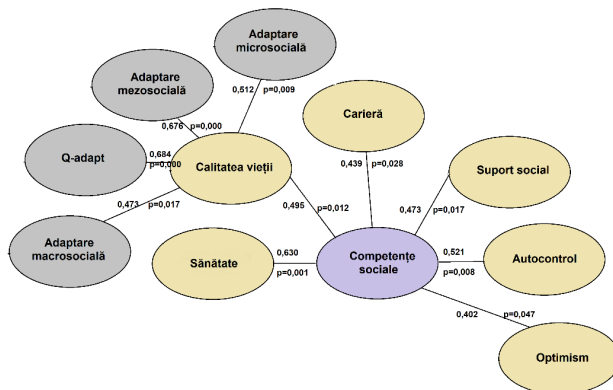

Fig. 5. Raportul dintre CS, evaluarea subiectivă a calității vieții și adaptabilitate

Concluzii și discuții finale

În urma prezentării și analizei rezultatelor obținute în cadrul cercetării cvasi-ex-

perimentale a influenței parcursului academic al studentului asupra dezvoltării CS și a rolului acestora în evaluarea calității

vieții și adaptabilității am obținut rezultate importante. Observăm că pe parcursul anilor de studii și a participării active în cadrul activităților curriculare și extracurriculare studenții au obținut un nivel înalt al CS necesare viitorului specialist pentru integrarea eficientă în comunitatea profesională. De asemenea modificarea nivelului de dezvoltare a CS a dus după sine o apreciere mai înaltă a nivelului calității vieții, ilustrând o adaptabilitate mai bună la condițiile schimbătoare ale mediului social.

Experiența de dobândire a CS în cadrul studiilor, care a avut loc într-un mod firesc și benevol prezintă o bază pentru ulterioarele etape de obținere a noilor competențe, în medii sociale noi, cu solicitări mai înalte.

Putem menționa că se cristalizează rolul educației formale nu doar în vederea formării unui bun specialist, dar și a

unui om capabil să facă față condițiilor de competiție socială, interesat și eficient în relațiile interumane, cu abilități de empatie și susținere, capabil să intervină în rezolvarea conflictelor, cu capacități de autocunoaștere și apreciere reală a propriilor puncte forte.

Limite ale cercetării

Totodată, cercetarea are și anumite limite, În primul rând, rezultatele ilustrează o situație concretă cu participarea unui grup restrâns. Nu sunt aduse dovezi despre rolul programului implementat prin utilizarea unui grup de control. Pe parcursul studiilor universitare componența grupei academice s-a modificat la anul 2 (prin transferul a două persoane) și la anul 3 (prin restabilirea la studii a unui student), dar s-a păstrat stabilitatea grupului experimental, care a întrunit aceleași persoane de la începutul până la sfârșitul cercetării.

BIBLIOGRAFIE

1. ARGYLE, M. *Social Interaction: Process and Products*. London: Routledge, 2007. 508 p. ISBN-13:978-0202309125

2. BOYAZIS, R. *Competencies in the 21-st century*. In: *Journal of Management Development*, 2008, Vol. 27, № 1, pp. 5-12. ISSN: 0262-1711

3. CANNEY, C., BYRNE, A. *Evaluating circle time as a support to social skills development – reflections on a journey in school based research*. In: *British Journal of Special Education*, 2006, nr. 33 (1), pp. 19–24. ISSN: 0952-3383 (print), 1467-8578 (web)

4. GOLDSTEIN, A.P. *Psychological skills training: The structured learning technique*. New York: Pergamon Press, 1982. 255 p. ISBN 10: 0080263216, ISBN 13: 9780080263212.

5. ORPINAS, P., HORNE, A M. *Bullying prevention: Creating a positive*

school climate and developing social competence. Washington, DC: American Psychological Association, 2006. 293 p. ISBN-10: 1591472822 / ISBN-13: 978-1591472827

6. TROWER, P., BRYANT, B., ARGYLE, M., MARZILLIER, J. *Social skills and mental health*. London: Methuen, 1978. 320 p. ISBN: 9780415722025

7. БАРАНОВА, А.В., ХАЩЕНКО, В.А. *Социально-психологические факторы оценки качества жизни*. В: Ежегодник Российского психологического общества: Материалы 3-го Всероссийского съезда психологов. 25-28 июня 2003 года, Т.1. СПб.: СПб. ун-та, 2003. с. 293-297. ISBN. 5-288-03248-3

8. КЭМПБЕЛЛ, Д. *Модели экспериментов в социально-психологических и прикладных исследованиях*. Москва: Прогресс, 1980. 391 с. ISBN: 5-89121-004-5

Primit la redacție: 06.05.2023